

स्मात् वधु किंसायाम् वर्धमानाः किंसाः तेषां पुरं कुत्सितमार्गेण निःसारिता इत्यन्ये.

वर्धमानपुरीय adj. aus Vardhamānapura gebürtig KATHS. 123, 140.

वर्धमानमति m. N. pr. eines Bodhisattva RĀSHTRAPĀLAPAR. 2. Lot. de la b. l. 2.

वर्धमानमिश्र m. N. pr. eines Grammatikers COLBR. Misc. Ess. II, 45. Verz. d. Oxf. H. 175, b, No. 398.

वर्धमानेन्दु m. Titel eines Commentars zur Vardhamāni HALL 21.

वर्धमानेश (वर्धमान + ईश) m. Bez. eines Heiligthums (einer Statue)

RĪGA-TAR. 2, 133.

वर्धमाल m. N. pr. eines Brahmanen TĪRAN. 3. 268.

वर्धयितृ (vom caus. von 1. वर्ध्) nom. ag. Aufzieher, Grosszieher: कन्या° KATHS. 61, 265.

वर्धापक (von 2. वर्ध्) 1) nom. ag. wohl der die Cerimonie des Abschneidens der Nabelschnur vollbringt H. an. 3, 15. 3, 41. MED. k. 61. r. 305. — 2) wohl die bei dieser Cerimonie vertheilten Geschenke H. an. 4, 272. MED. r. 285.

वर्धापन (wie eben) n. 1) das Abschneiden der Nabelschnur, die Feier an die Erinnerung dieses Tages; Geburtstagsfeier und überhaupt jede Feier, bei der man Jmd langes Leben und Gedeihen anwünscht (also mit Anknüpfung an caus. von 1. वर्ध्) TITHĀDIT. im ÇKDr. WEBER, KṢENĀG. 249. 299. 302. VET. in LA. (III) 18, s. Verz. d. B. H. No. 1038. एवं वर्धापनं वत्सरात्ते वै जन्मवासरे । व्यतीतिषु च मासेषु बालानां बालवृद्धये ॥ SKANDA-P. पूजयेन्मातृपितरौ बालवर्धापने सति BHAVISHJOTTARA-P. वर्धापनं नाम प्रतिसंवत्सरं जन्मदिनेषु पुरुषस्य क्रियमाणमभ्यङ्गादिकं महाराष्ट्रदेशे प्रसिद्धम् SMṚTJARTHASĀGARA (Citare im Glossar zu LA. nach AUFRECHT). Schol. zu KITJ. Ça. 358, N. fälschlich वर्धापन TRIK. 3, 2, 7. — 2) wohl = वर्धापक 2) MED. k. 200 (वर्धापणा gedr.).

वर्धापनक = वर्धापन 1) PAÑĀT. ed. ord. 49, 16.

वर्धित (vom caus. von 1. वर्ध्) 1) adj. s. u. 1. वर्ध्. — 2) eine Art Schlüssel M. 3, 224. = पूर्ण पिठरादिपात्रम् KULL.

वर्धितर (von 1. वर्ध्) nom. ag. Stärker, Mehrer RV. 9, 97, 89.

वर्धिन् (wie eben) am Ende eines comp. mehrend, verstärkend: मेधा-गिबल° SOÇA. 1, 225, 10. भय° MBH. 3, 11731. 5, 7413. HARIV. 3835. R. 2, 94, 26 (103, 27 GORR.). 5, 76, 5. Spr. 3320, v. l. BHĀG. P. 10, 41, 52. Vgl. केश°, बल°, भक्ति°, लिङ्ग°, वेश°. Ueberall nur im fem.

वर्धिर्षु (wie eben) adj. wachsend, zunehmend P. 3, 2, 136. VOP. 26, 142. AK. 3, 1, 28. MED. n. 121. संप्रामानन्दवर्धिज्ञो विप्रश्चे Verz. d. Oxf. H. 117, a, 20. PRAB. 70, 11.

वर्ध्मन् (wie eben) so v. a. वृद्धि in अस्त्र° Leistenbruch VĪSĒ. 25, 36. वर्ध्मरेग ÇĀRĒG. in NIGH. Pr. वर्ध्मवृद्धाधिकार Verz. d. Oxf. H. 357, a, 10 v. u.

वर्ध् UNĀDIS. 2, 27. P. 4, 3, 151. 1) m. Gurt, Band eines geflochtenen Stuhls AV. 14, 1, 60. आसन्दी वर्ध्व्युता ÇAT. Br. 5, 4, 2, t. n. = वस्त्रा Riemen H. an. 2, 453. MED. r. 83. वर्ध् f. AK. 2, 10, 31. n. Leder UééVAL. — 2) n. Blei H. an. MED. — Vgl. मित्र°, वार्ध und वध.

वर्धिका f. Riemen; als oxyt. vielleicht ein Kerl, der geschmeidig wie ein Riemen ist, P. 6, 1, 204. Schol.

वर्धयिषि (वर्ध् = वर्प्स् + नीति) adj. in verstellter Gestalt auftretend VI. Theil.

oder Hettig handelnd RV. 3, 34, 3.

वर्प्स् n. 1) a) verstelltes oder angenommenes Aussehen, Scheinbild; b) Bild überh., simulacrum; = द्वय NAIÇH. 3, 7. = स्वप्न UNĀDIS. 4, 200.

(व्यवानाय) अग्निं यद्वर्ष इत ऊति धृत्य; nämlich dem Greise die Jünglingsgestalt RV. 7, 68, 6. मा वर्षा अस्मदपे गूह एतद्यद्वर्षः समिधे बभूव 100, 6. कृष्णमर्ध्वं मर्क्त् वर्षः कर्त्तव्यः 1, 140, 5. 7. 6, 3, 4. रथो क्व वा भूरि वर्षः कर्त्तव्यः कृतमृतावता निष्कृतमार्गमिष्टः 3, 58, 9. मूर् उपके त्वर्षे रथो वि पते चेत्पृथक् वर्षः 4, 16, 14. प्रत्यनीकमध्यं भुजे अस्पर्ष वर्षसः um des Bildes inne zu werden 5, 48, 4. 1, 141, 3. 9, 97, 47 (oder zu 2). — 2) (Schein, Verstellung) Anschlag, List, Kunstgriff: कस्य क्वा मरुतः कस्य वर्षसा के पाथ RV. 1, 39, 1. अस्य मेदे पुरु वर्षासि विद्वानिन्द्रो वृत्राणि जघान 6, 44, 14. 1, 117, 9. 8, 46, 16. अन्वा पच्छतडूरस्य वेदो घ्न किमेदेवो अवि वर्षसा भूत् 10, 99, 3. 11. 3, 2. अन्त 100, 7. — Vermuthlich mit πορφή verwandt. Vgl. घोर°, पुरु°, प्रतिज्ञति° (je nach Antrieb oder Anlass eine Gestalt annehmend), भूरि°, हरि°.

वर्फ, वर्फति KAVIKALPADRUMA im ÇKDr. (गत्याम् वधे).

वर्फस् n. = वर्प्स् UNĀDIS. 4, 200, v. l.

वर्म am Ende eines adj. comp. (f. आ) = वर्मन् Panzer MBH. 9, 2683.

वर्मक m. pl. N. pr. eines Volkes MBH. 2, 1087.

वर्मकपृक m. eine best. Arzneipflanze RĪGĀN. im ÇKDr. Gardenia latifolia oder Fumaria parviflora DHANV. in NIGH. Pr.

वर्मकषा f. eine best. Pflanze, = चर्मकषा (°कषा) ÇABDAR. im ÇKDr.

वर्मणा (von वर्मन्) m. Orangenbaum TRIK. 2, 4, 12.

वर्मणवत् (wie eben) adj. gepanzert: योधाः RV. 10, 78, 8.

वर्मन् (von 1. वर्) m. n. (zu belegen nur n.) SIDDH. K. 250, b, 12. 1)

Schutzrüstung, Panzer, Harnisch (AK. 2, 8, 32. TRIK. 2, 8, 49. H. 766. HALĀJ. 2, 304); Schutzwehr, Schirm überh. (= गूह NAIÇH. 3, 4): वर्मं सी-व्यधम् RV. 10, 101, 8. स्पृत 1, 31, 15. 140, 10. 6, 75, 1. 8. मर्माणि ते वर्मणा हृदयामि 18. 19. 8, 47, 8. 10, 107, 7. AV. 8, 5, 7. 10. 14. 18. 19. 9, 5, 26. प्रज्ञापितरावृता ब्रह्मणा वर्मणाक्म् 17, 1, 27. वर्मेतदग्रे नक्षति ÇAT. Br. 1, 3, 2, 14. सुवर्ण° adj. MBH. 1, 1809. ग्रामुक्षता च वर्माणि संभमः सुमहान-भूत् 4095. वसुवर्मधर 3, 17165. 17174. सर्वपारसव 4, 1011. 3, 5209. 7, 7916. 8, 644. R. 3, 30, 27. 5, 80, 32. RAGH. 4, 56. Git. 4, 3. VARĀH. BĀH. S. 42, 6. BĀH. 27 (25), 21. RĪGĀ-TAR. 3, 405 (अयोवर्मनिपातिनः zu lesen). 406. घर्मे वरुन्वर्म 5, 195. BHĀG. P. 4, 10, 17. 26, 3. 7, 10, 65. 9, 10, 87. वर्मादिसीवन Verz. d. Oxf. H. 86, b, 22. वर्मभूत् RAGH. 7, 45. AK. 2, 8, 34. दिव्यवर्म-भूत् MBH. 3, 17167. — शर्म वर्मं च्छर्दिस्मभ्यं येसत् RV. 1, 114, 5. 7, 31, 6. 9, 67, 14. अग्नेर्वर्मं परि गोभिर्व्ययस्व 10, 16, 7. AV. 5, 6, 13. 14, 2, 21. 19, 1. 30, 2. ÇAT. Br. 6, 3, 4, 31. 2, 25. TS. 2, 6, 1, 5. KAUC. 46. auf वर्मन् auslautende Kshatrija-Namen PĪR. GĀH. 1, 17. JAMA und VP. bei KULL. zu M. 2, 32 (vgl. VS. 297). Ind. St. 5, 310. Z. f. d. K. d. M. 1, 226. 3, 168. WASSILJEW 208. buddhistische Namen 268. Ableitungen von solchen Namen VOP. 7, 10. — 2) Rinde VARĀH. BĀH. S. 51, 3. — 3) Bez. best. schützender Gebetsformeln: नारायणाख्य BHĀG. P. 6, 8, 2. fgg. Verz. d. Oxf. H. 105, a, 33. वर्ममल b, 1. Bez. der mystischen Silbe ऊम् WEBER, RĪMAT. UP. 310. fg. — Vgl. अ°, अयकार° (N. pr. DAÇAK. 59, 1), अवति°, अस्त्र°, आदित्य°, आर्य°, इन्द्र°, कनक°, कल्याण°, काञ्चन°, कीर्ति°, कृत°, गोपाल°, चक्र°, चाण्ड°, चन्द्र°, चित्र°, तीक्ष्ण°, दृढ°, देव°, धर्म°,